

Onderwerp Vaststellen rapportage 213a onderzoek verzakelijking subsidiesystematiek	
Nummer	2018/703295
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
Afdeling	CC
Auteur	Berg, K. van den
Telefoonnummer	023-5113046
Email	kvandenbergh@haarlem.nl
Kernboodschap	Het college stelt de eindrapportage van het 213a onderzoek naar de verzakelijking van de subsidiesystematiek vast.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie Samenleving en Bestuur. Conform de Haarlemse 213a verordening.
Relevante eerdere besluiten	- Verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Haarlem 2013 (2012/469231) - Programmabegroting 2017-2021 (2016/424751) - Onderzoeksopzet 213a onderzoek verzakelijking subsidiesystematiek (2017/494868)
Besluit College d.d. 4 mei 2020	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: 1. De eindrapportage van het 213a onderzoek naar de verzakelijking van de subsidiesystematiek vast te stellen. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

De verzakelijking van de subsidiesystematiek vindt haar oorsprong in het coalitieakkoord 2010-2014 en had als doel de relatie tussen subsidie en gemeentelijke doelstelling te versterken. Daarnaast werd beoogd de subsidieverstrekking te laten verlopen volgens een vast(ere) procedure. Gegeven het merendeel van de subsidierelaties zich bevindt in het sociaal domein, en dit onder invloed van de decentralisaties de afgelopen jaren aanzienlijk is gewijzigd, dienen deze ontwikkelingen betrokken te worden bij een analyse van de verzakelijking.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn dat de koppeling tussen subsidie en gemeentelijke doelstelling aandacht verdient (niet altijd SMART). De mogelijkheden van de gemeente om gebruik te maken van concurrentie beperkt zijn en aan de speerpunten 'open uitvraag' en 'vrij-speelveld' slechts zeer beperkt invulling wordt gegeven. Met name in het sociaal domein is de transitie en het formuleren van de 'hoe' en 'wat' (rollenscheiding) in samenspraak gegaan met de reeds bestaande partners, zodat niet zonder meer gesteld kan worden dat de gemeente zich beperkt heeft tot het formuleren van de doelstelling en de gesubsidieerde partij zich beperkt heeft tot het formuleren van prestaties die hieraan bijdragen.

Wel wordt er invulling gegeven aan het meerjarig sturen op prestaties. Mede door het meermaals verlengen van de bestaande afspraken. Het doel hiervan, het creëren van een vrij speelveld als de afspraken zijn afgelopen, is daarentegen niet gerealiseerd.

Ook binnen de cultuursubsidies behoeft de link tussen subsidie en doelstelling extra aandacht. De doelstellingen van het cultuurbeleid zijn breed en algemeen gedefinieerd waardoor niet inzichtelijk wordt hoe de subsidies aan de verschillende instellingen bijdragen aan het beleid.

Tussen het vaststellen van de uitgangspunten uit de verzakelijking en de evaluatie van de nieuwe systematiek zit zes jaar. Zes jaar waarin een nieuwe werkelijkheid is ontstaan, mede onder invloed van de nieuwe taken die naar de gemeente zijn gekomen, de herinrichting van het sociaal domein en voortschrijdend inzicht. Deze ontwikkelingen hebben er meermaals toe geleid dat zowel raad als college af heeft geweken van deze uitgangspunten. De uitgangspunten zoals geformuleerd in de verzakelijking zijn dan ook niet noodzakelijkerwijs de uitgangspunten zoals deze momenteel wenselijk zijn.

Veel van de uitgangspunten uit de verzakelijking zijn niet gerealiseerd, of worden niet langer relevant geacht. Het instrument subsidies wordt dan ook slechts beperkt bewuster ingezet dan voor de verzakelijking.

Aanbevelingen

Op te merken valt dat in 2011 uitgegaan werd van het formuleren van alle gemeentelijke doelstellingen volgens het SMART principe. Voortschrijdend inzicht leidt tot de realisatie dat dit niet altijd mogelijk is. Het valt aan te bevelen te onderzoeken of alternatieven de link tussen subsidie en de doelstelling kunnen versterken.

Om binnen het cultureel domein de koppeling tussen de doelstellingen en de subsidies te versterken is het allereerst van belang deze doelstellingen te concretiseren en aan te scherpen. Het valt aan te bevelen een keuze te maken of binnen het cultureel domein de term basisinfrastructuur gehanteerd gaat worden of niet. Het kan gewenst zijn deze term te vermijden omdat het kan impliceren dat de hierin opgenomen instelling per definitie op ondersteuning van de gemeente kan rekenen en koste wat het kost in stand gehouden moet worden. Het wel definiëren van een basisinfrastructuur heeft als voordeel dat de meerjarenafspraken een sterkere basis hebben, waarbij de koppeling doelstelling en subsidie nog steeds aandacht verdient.

Nu de eerste stappen in de transformatie van het sociaal domein zijn gezet, valt aan te bevelen verdere invulling te geven aan het speerpunt 'meer gebruik te maken van concurrentie'. Het vinden van een balans tussen continuïteit en vernieuwing in het sociaal domein zal hierbij centraal moeten staan.

De richting die met de verzakelijking is meegegeven, het versterken van de relatie tussen doelstelling en subsidie, blijft gewenst. Echter, de uitwerking van de uitgangspunten zoals voorgesteld in 2011 zijn niet altijd meer relevant. Het valt dan ook aan te bevelen de uitgangspunten als leidraad te gebruiken voor het ontwikkelen van een nieuwe systematiek van subsidieverlening die beter aansluit bij de huidige werkwijze.

Opvolging aanbevelingen

Met betrekking tot het sociaal domein kan worden aangegeven dat voortschrijdend inzicht leert dat het formuleren SMART doelstellingen niet altijd mogelijk is. In Haarlem en veel andere gemeenten wordt daarom naast kwantitatieve verantwoording ook steeds vaker gekeken naar kwalitatieve, verhalende verantwoording. Met die kanttekening wordt nu gewerkt aan een nieuwe kaderstelling met doelen voor de subsidies in de sociale basis vanaf 2021 die zoveel mogelijk SMART zijn geformuleerd. Bij de inrichting van het subsidieproces voor 2021 e.v. wordt naast rollenscheiding ook ingezet op het versterken van het partnerschap tussen gemeente en subsidieontvangers. Ook bij de inrichting van het subsidieproces voor 2021 e.v. is het college voornemens ook andere dan de bestaande partners de mogelijkheid te geven subsidie aan te vragen.

Voor de subsidies in het culturele domein zijn de (meerjarige) prestatieafspraken de verbindende schakel tussen verleende subsidie en gemeentelijke doelstellingen. In een volgende cultuurnota periode zullen aan de hand van herijkte doelstellingen en de dan beschikbare middelen nieuwe en verder geconcretiseerde afspraken gemaakt kunnen worden. Net als in het sociaal domein gaat het dan – onverminderd – om kwantitatieve afspraken en verantwoording, maar kan daarnaast ook gekeken worden naar een kwalitatieve, verhalende verantwoording, in lijn met andere gemeenten en overheden. Een dergelijke kaderstelling voor cultuursubsidies zal dan deel uitmaken van een nieuwe door de raad vast te stellen cultuurnota.

In voorgaande cultuurnota's is niet benoemd welke instellingen wel of niet deel uitmaken van de culturele basisinfrastructuur van Haarlem. Er wordt in Haarlem gewerkt vanuit het idee dat een instelling deel uit maakt van de basisinfrastructuur indien sprake is van meerjarige subsidiëring met bijbehorende prestatieafspraken. Desalniettemin zal in een volgende cultuurnota de culturele basisinfrastructuur duidelijker gedefinieerd worden.

De afgelopen jaren is het gezamenlijk analyseren en bespreken van de relatie tussen activiteiten en doelen steeds belangrijker geworden, waarbij wordt ingezet op het versterken van het partnerschap tussen gemeente en culturele subsidieontvangers. Meerdere keren per jaar vindt ambtelijk en bestuurlijk overleg met de instellingen plaats. Met name deze bestuurlijke overleggen zijn belangrijk voor het behalen van de doelstellingen van de culturele organisaties. Daar waar nodig wordt actief gestuurd op het nakomen van de gemaakte afspraken. Waarbij vertrouwen en het tijdig onderling informeren over nieuwe ontwikkelingen – in reguliere overleggen en daarbuiten – de basis vormen.

2. Besluitpunten college

1. De eindrapportage van het 213a onderzoek naar de verzakelijking van de subsidiesystematiek vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

De raad is middels de Programmabegroting 2017-2021 geïnformeerd over het voornemen een 213a onderzoek te verrichten naar de verzakelijking van de subsidiesystematiek. Middels het vaststellen van deze eind rapportage wordt hier invulling aan gegeven.

4. Argumenten

1. Invulling artikel 213a gemeentewet en verordening

Artikel 213a van de gemeentewet schrijft voor dat het college periodiek onderzoek verricht naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur. Haarlem heeft aan dit artikel invulling gegeven met de *Verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Haarlem 2013* ([2012/469231](#)). Deze verordening vormt de basis voor de 213a onderzoeken in de gemeente Haarlem.

5. Risico's en kanttekeningen

1. De oplevering van het rapport is vertraagd.

Uitvoering van het onderzoek is i.v.m. capaciteit verlaat. Het relateren van de subsidiesystematiek aan de transformatie van het sociaal domein heeft een grotere inspanning gevraagd dan van te voren ingeschat. Daarnaast heeft ambtelijke afstemming tussen onderzoeker en vakafdelingen langer geduurd dan van te voren verwacht.

2. De betrokken vakafdelingen kunnen zich beperkt vinden in het geschetste beeld.

Ondanks meerdere ambtelijke afstemmingsmomenten kunnen de vakafdelingen zich niet geheel vinden in het in het rapport geschetste beeld. Om recht te doen aan deze reserves zijn zij in de gelegenheid gesteld een ambtelijke reactie te formuleren welke verwerkt is in de samenvatting.

6. Uitvoering

Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie Samenleving en Bestuur.

7. Bijlagen

1. Rapportage 213a onderzoek: Verzakelijking subsidiesystematiek.